

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 2. Desumpta ex cap. 22. 23. & 24. lib. Numeri, in quibus describitur correptio Balaam Prophetæ facta ab Angelo & Asina loquente.
Data Israëlitis Benedictio à Balaam & votum de morte ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

nibûs, quot gratiis abundares ! eveniret tibi per brevî, ut cum S. Paulo rerum terrenarum pertæsus exclamares : omnia arbitror ut ster-
cora. Nam certa res est S. Gregoriô Homil. 11. in Evangel. teste :
*Qui celestis vitæ dulcedinem cognoverit, ea qua in terris amaverat, libenter relin-
quit, quia in comparatione illius vilescunt omnia.* Sicut enim naturali ordi-
ne, ubi sol suos explicavit radios, illicò minora lumina suos abscon-
dunt splendores, ac desinunt videri ; ita omnis auri fulgor, gemma-
rum nitor, facierum pulchritudo, ad unius cœli, benè considerati
splendorem, in Christiana occidunt anima, æstimariq̃ue desinunt. Fin-
ge tibi hominem, ignobili in tugurio natum, & potiori vitæ tempo-
re ibidem nutritum esse. Hic planè suum apprimè laudabit domi-
cilium, paucos ei pares, vix dum superiores dari in orbe lares credit,
donec aliquando in amplam urbem divertens, aspiciat Palatia, in
Palatii excultas tapetibus cameras, crystallô illuminata cubicula. Ta-
libûs visis stupore defixus incipiet hære, ac tum primò suum sibi
mapale sordescere, omnia in illo nimis vilia, nimis angusta, ac peni-
tûs nihil habenda videri. Sic eveniet illis, qui diu terrenis immerfi, ar-
bitrabantur par, aut superius illis bonum non posse reperiri. At quam-
primùm mentis suæ oculis cœperint cœlestia contemplari, jam vo-
luptates omnes, honores & divitias, quas antea tanti fecerant, in cœ-
lestium comparatione incipient contemnere, & pedibûs calcare, cum
Ignatio Lojola exclamantes. ò quàm sordet mihi terra, cum cœlum
aspicio. Id ipsum tibi continget Christiane, si talem egeris Astrolo-
gum. Quare Moysen imitaturus, pone ante oculos mentis tuæ cœle-
ste illud sidus, serpentem, figuram crucifixi Salvatoris, in quo latent
omnes delitiæ & divitiæ cœlestes. Cerne : quomodo ille terrenis
omnibûs amore tui nudatus è stipite pendeat, ut tu illius considera-
tione discas te quoque exuere terrenis omnibûs, in æternum cum
ipso cœlestia possessurus.

Doctrina 2.

*Desumpta ex cap. 22. 23. & 24. lib. Numeri, in quibus describitur correptio
Balaam Prophete facta ab Angelo & Asina loquente. Data Israëlitis
Benedictio à Balaam & votum de morte Justorum. Tertia denique Bene-
dictio Israëlitarum & Vaticinium de futuris &c.*

F f 2

Consi-

N.161. *Considera 1.* QUAM vehemens sit passio auri argentiq̄ue cupido, quando hæc semel firmam egerit radicem in pectore humano. Enim verò licet Angelus à Deo missus sit, qui Propheetam Balaam, à Balac pretiò inductum, nitebatur avertere obsidendò viam, ne pergeret ad maledicendum Populo Dei: imò licet asina in humanas erumperet voces, eum acriter reprehendens: attamen auri cupiditate eò adactus est, ut hæc omnia etsi fortissima repagula perfringere conaretur, inceptum prosecuturus iter. Poterat olim Josue solem & lunam sistere dicendò cap. 10. *Sta sol, ne moveare contra Gabaon, & luna contra vallem Ajalon.* Sed avari illius Achan cupidinem, quâ flagraverat, sistere non potuit. ò quam verissima igitur sunt S. Chrysof. Homil. 6. in Matth. scribentis verba: *Tam atrox, inquit ille, est pecuniarum cupiditas, ut licet alioquin virtutis sinus Alumni, nihil tamen divitiarum appetitione impediti proficere possimus: quare non injuriè S. Paulus eam omnium malorum radicem appellavit.* Enim verò illa rapuit & abstulit Sacrificia, Deo vero debita, & jam destinata eò tempore, quò Hebræorum populo præsidebat Jojadas Rex. Illa Idololatriam introduxit, dum Dei veri locò vitulum aureum in districtu Samariæ adorari fecit, atque imbelles Sacerdotes ferro & loricâ armavit, prohibuituros, ne fidelium Jerosolymis fierint victimæ. Illa Hebræorum corruptit, ac depravavit Concilium, jussitq̄ue conclamare contra innocentiam Salvatoris. Illa, ut alibi jam fufius memini, ex Apostolo proditorem fecit. Illa denique Hæreseos pestilentiam intulit Ecclesiæ: nam Chrysof. teste Homil. 17. in 1. ad Timoth. *Tolle pecuniarum, & cessabunt hæreses.* Talia nonnihil exactius perpendens Christiane Lector, quid cogitas, qui diu noctuq̄ue corrodendis inhias pecuniis, & tamen tibi blandiris de non modica virtute, donandus aliquando cœlestibus divitiis? metuendum sanè: non Angelos cœlestes tantum, sed infernales quoque asinos tibi iter ad cœlum præclusuros esse. Frustrâ nunc cum Baalam exclamas v. 10. cap. 23. *Moriatur anima mea morte Justorum. Quî nihil magis odio habes, quam voluntariam Justorum paupertatem.* Si facilius est juxta æternæ veritatis effatum, transire camelum per foramen acûs, quam divitem intrare Regnum cœlorum, qualem tibi de æterna salute spem certam poteris fingere, nisi, dum adhuc vacat, inordinatum ad divitias exuas appetitum?

N.162. *Considera 2.* QUAM multos Christianos detur reperire, qui vel ex libris à se lectis, vel ex concionibus à se auditis Præconia cœlestis gloriæ

gloriæ extollunt, dicentes cum Balaam v. 5. cap. 24. *Quàm pulchra Tabernacula tua Jacob, & Tentoria tua Israël!* à fallaci tamen rerum caducarum pulchritudine seducti, tam parum se aptos reddunt, ad possidenda aliquando hæc Tabernacula, quàm parum se ad illa aptum reddiderat Balaam. Imitantur illi Saulem, qui plus laboris atque curæ impendit quærendis asinis, quàm acquirendo totius Israëlita Gen- tis Regno. Demades inter Græcos vir non obscuri nominis propter raram, quàm in pingendo possederat peritiam: cùm missus ad Philippum Macedoniæ Regem multa ab eo quæreretur, de amplitudine & venustate Athenarum civitatis, graphidos apprimè peritus, non verbis, sed lineis eam in tabula sic expressit, ut Rex Urbis potiundæ desiderio incensus, in hæc prorumperet verba: *Ute urbs hac mea sit, vel ferrò vel aurò efficiam.* Deus bone! rudis isthæc Athenarum adumbratio Philippum movit, ut quidquid laboris aut pretii insumendum foret, illius potiundæ causâ lubens libensque impenderet: & nos Christiani, qui tam vivis coloribus per vivam fidem depictam habemus cœlestem Jerosolymam, qui oculato testi Apocalyptrico Joanni nuspiam contradicimus, hanc civitatem istis verbis describentis: *Ipsa civitas aurum mundum simile vitro mundo, & fundamentum muri civitatis, omne lapide pretiosò ornata: & duodecim portæ, & duodecim margarite sunt per singulas; & singule portæ erant ex singulis margaritis: & platea civitatis aurum mundum tanquam vitrum pellucidum.* Rarò, aut nunquam audimur dicere cum Philippo: *Urbis hac mea sit, vel ferrò vel aurò efficiam.* Aurò enim nullus eâ potietur, qui non se strenuè exercuerit in corporalibus misericordiæ operibus, largus in erogandis in pauperes eleemosinis existens. Ferrò illam non assequetur, qui corruptæ naturæ per mortificationis gladium vim non intulerit, qui non acceperit crucem suam, ferreò cuspide transfixum secuturus Christum. Hoc satis noverat Martyrii laureâ insignitus ille Laurentius, qui ad superandam istam urbem & aurò & ferrò usus est: ut duplici hac armaturâ eò fortius impugnet cœli mcenia, & eò certius expugnaret. Præmisit ergo aurum, quando manu liberalissimâ omnes thesauros Ecclesiæ in pauperes distribuit: dein subsecutus est ferrò, laceros artus, & multa sectione conscissos imponi permittens ferreæ crati. Et ò felicissimum pugilem! etiamnum inter mortales constitutus, jam videbatur urbis hujus deliciis immortalibus & pulchritudine frui, dum inter immanes pœnas exclamare auditus est: *Carbones isti non pœnam, sed refrigerium mihi præstant.* Te-
 ff 3 ste

ste Heroldò c. 6. S. Chrysoſt. aureum illud eloquentiæ flumen auditus eſt dicere: ſe non tantùm aurò vel ferrò, ſed patiendò ipſa Inferni tormenta (ſi neceſſe foret) effecturum, ut aſpectu Chriſti per momentum frui liceret. Quid tu reſolvīs Chriſtiane Lector? placetnè cum avariſſimo Balaam ad breve tempus aurò, quod tibi Mundus offert ad obtinendas dignitates, ad ædificandas domus, ad adornanda convivia, ad ditandos propinquos, hîc frui: & in æternum cum illo cœleſtibus Tabernaculis privari? placetnè, momentaneis voluptatibus hîc recreari, & cum Balaam inter æternos ignes lacrymari?

Doctrina 3.

Deſumpta ex cap. 25. 26. & 27. lib. Numeri, in quibus deſcribitur Iſraëlitarum cum Moab fornicatio, triſtitia inde à Moſe concepta. Principum Populi pœna Patibulum. Numerus Populi iterum initus, filiis Core ab interitu reſervatis. Electio Joſue in Ducem locò Moſis morituri.

N.163. *Confidera* 1. **V**eros Chriſtianos Moſen imitari debere, quando audiunt ab illis gravia perpetrari peccata. Teſtatur de illo S. Scriptura v. 7. cit. capitis: quod fleverit ante Tabernaculi fores, quando unus de filiis Iſraël, ſuæ libidini vacaturus, ad ſcortum Madianitidem intravit. Chriſtus Dominus Lucæ 19. flevit non ratione proprii ſanguinis fundendi à civibus Jeruſolymæ, ſed ratione ſcelerum & interitûs civitati imminentis, quem etiam hoc in paſſu ſecuti ſunt Martyres plurimi teſte Caſſiodorò, qui non tantum pœnis cruciabantur in corpore, quantum flagitiis Tyrannorum afficiebantur in mente. *Supra mortuum plora*, hortatur Eccleſ. c. 22. *deſecit enim Lux ejus, & ſuper fatuum plora, deſecit enim ſenſus.* Homo mortuus eſt per peccatum, cui adhæret. Lucem perdidit, dum gratiam amiſit: fatuum ſe probat, quia privatus eſt prudentiâ Juſtorum, quæ animi vigor dicitur: ſenſit, amiſit, quia res ſalutem ſuam concernentes inſtar cadaveris non ſentit. *Supra talem plora* ò Chriſtiane! *extraneum enim à charitate ſe fatetur*, ait S. Laurent. Juſt. in Faſcic. amoris c. 14. *Qui peccanti non compatitur proximo.* Quis (niſi in marmorem duriffimam tranſiſſet) non teneretur compaſſione, quando horrendæ illius Tragedia deberet agere ſpectatorem, quam Mexentius inuſitatò & plusquam barbaro modò in ſcenam protraxit; viva corpora ſœdiſſimis cada-